

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

Factors Affecting Academic Administration of General Buddhist Scriptural School

Group 3 Under National Office of Buddhism

บงกช ลิทธิบริวงษ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายทิพย์ ยะฟู² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพจน์ แนบเนียน³

Bongkoch Sittiborawong¹ Asst. Prof. Dr.Saythit Yafu² Asst. Prof. Dr.Teeraphot Naebnean³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครู ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัด (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 205 รูป/คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.55)
2. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.73)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy}=0.86$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.87 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ร้อยละ 75 สร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.06 + 0.35(X_6) + 0.20(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_2)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.38(Z_6) + 0.19(Z_3) + 0.18(Z_5) + 0.14(Z_2)$

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร การบริหารงานวิชาการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

¹นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดชัยนาท

¹Religion Affairs officer Chainat Provincial Office of Buddhism

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครสววรรค์

^{2,3}Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration Nakhon Sawan Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: บงกช ลิทธิบริวงษ์, bongkoch.s@nsru.ac.th

รับเมื่อ 2 ตุลาคม 2564 แก้ไข 1 พฤศจิกายน 2564 ตอปรับ 4 พฤศจิกายน 2564

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the level of the factors affecting academic administration of schools 2) to study the level of academic administration of schools 3) to study the relationship between the factors affecting with academic administration of schools 4) to predicting equation of academic administration of schools. The sample group consisted of 205 monk/ people, administrators and teachers from General Buddhist Scriptural School Group 3 under National Office of Buddhism using simple random sampling. The research tool was 5 point rating scale questionnaire, with a reliability coefficient of 0.98 and 0.99. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. Overall, the factors affecting academic administration of schools was at high level. (\bar{X} =3.67, S.D.=0.55)
2. Overall, the level of academic administration of schools was at high level. (\bar{X} =3.89, S.D.=0.73)
3. The relationship between the factors affecting with academic administration of schools was the positive relationship at high level (r_{xy} =0.86) with statistically significant at .01
4. By using multiple regression analysis, the factors affecting academic administration of schools were materials and technology, parents and communities, place, teachers, budget, at the .01 level of significance. The cumulative correlation coefficient was at 0.87. The prediction of academic administration of schools was 75 percent and can be written in a prediction equation as follows: The predicting equation of raw scores was: $\hat{Y} = 0.06 + 0.35(X_6) + 0.20(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_2)$ The predicting equation of standard scores was: $Z = 0.38(Z_6) + 0.19(Z_3) + 0.18(Z_5) + 0.14(Z_2)$

Keywords: Administrational Factors, Academic Administration, Factors Affecting to Academic Administration

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 ปัจจุบัน โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ อยู่ภายใต้สังกัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ใช้ระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยระเบียบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็ได้ศาสนทายาทที่ดี ปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะสามารถดำรงสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2549, หน้า 11) ฝ่ายบ้านเมืองจะได้บุคลากรที่ดี มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการอบรม การฝึกปฏิบัติตามหลักการของพระพุทธศาสนาอีกด้วย การเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะมุ่งเน้นช่วยเหลือประชาชนที่มีฐานะยากจน ไม่มีเงินส่งลูก หลาน เรียนในระบบปกติของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการช่วยเหลือให้เด็กที่ยากไร้มีโอกาสได้เรียนฟรี โดยการบวชเรียนเป็นสามเณร ที่เรียกว่า พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ การเรียนวิชาทางโลกตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และการเรียนทางธรรม เมื่อเรียนจบแล้ว สามารถลาสิกขาไปเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือประกอบอาชีพพลเมืองที่ดีของชาติต่อไปได้ หรือจะครองตนอยู่ในสมณเพศต่อไปก็ย่อมได้

การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นการศึกษาที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเห็นความสำคัญและทรงส่งเสริมบำรุงการศาสนาของคณะสงฆ์ เมื่อถึงการสอบความรู้พระปริยัติธรรม ทรงพระกรุณาโปรดให้อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ เรียกว่า การสอบพระปริยัติธรรมสนามหลวง โดยแผนกบาลี เรียกว่า สอบบาลีสนามหลวง และแผนกธรรม เรียกว่า สอบธรรมสนามหลวง การศึกษาพระปริยัติธรรม หรือการศาสนาของคณะสงฆ์แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 แผนก คือ แผนกธรรม และแผนกบาลี โดยดำเนินการตามนโยบายของมหาเถรสมาคมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 โดยแผนกธรรมและแผนกบาลี มีแม่กองธรรมสนามหลวง และแม่กองบาลีสนามหลวง บริหารจัดการและกำกับดูแล ทั้งนี้ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ 1) กลุ่มศึกษาเพื่อเป็นศาสนทายาทสืบต่อกิจการพระพุทธศาสนา 2) กลุ่มผู้ศึกษาทางเลือกซึ่งศึกษาทั้งพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลีควบคู่ไปกับวิชาสามัญตามสิทธิที่พึงได้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 3) กลุ่มผู้ศึกษาในรูปแบบของธรรมศึกษาหรือบาลีศึกษา เพื่อช่วยกันธำรงและเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2549, หน้า 12)

ปัจจุบันการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาตามลำดับ กระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย แบ่งกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ออกเป็น 14 กลุ่ม ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2563 มีโรงเรียน จำนวน 408 โรงเรียน นักเรียน จำนวน 34,208 รูป ครู จำนวน 4,268 รูป/คนและเจ้าหน้าที่ จำนวน 1,594 รูป/คน ซึ่งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 มีจำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท และอุทัยธานี มีโรงเรียน จำนวน 19 โรงเรียน นักเรียน จำนวน 1,167 รูป ครู จำนวน 207 รูป/คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 24 รูป/คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2563, หน้า 12) เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2534 มีวุฒิเทียบเท่ากับโรงเรียนปกติของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเป็นทางการ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test) O-NET ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2563 มีค่าเฉลี่ยดังนี้ ภาษาไทย 31.75 สังคม 29.92 ภาษาอังกฤษ 21.43 คณิตศาสตร์ 16.51 และวิทยาศาสตร์ 23.39 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกวิชา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2563, หน้า 20) จากข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดให้เห็นคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการ ที่ไม่ประสบความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านตัวครู และปัจจัยด้านนักเรียน (มนูญ เชื้อชาติ, 2554, หน้า 3) ที่พบว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร ศักยภาพของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งแต่ละปัจจัยยังประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยอีกหลายประการที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมุ่งหวังที่จะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

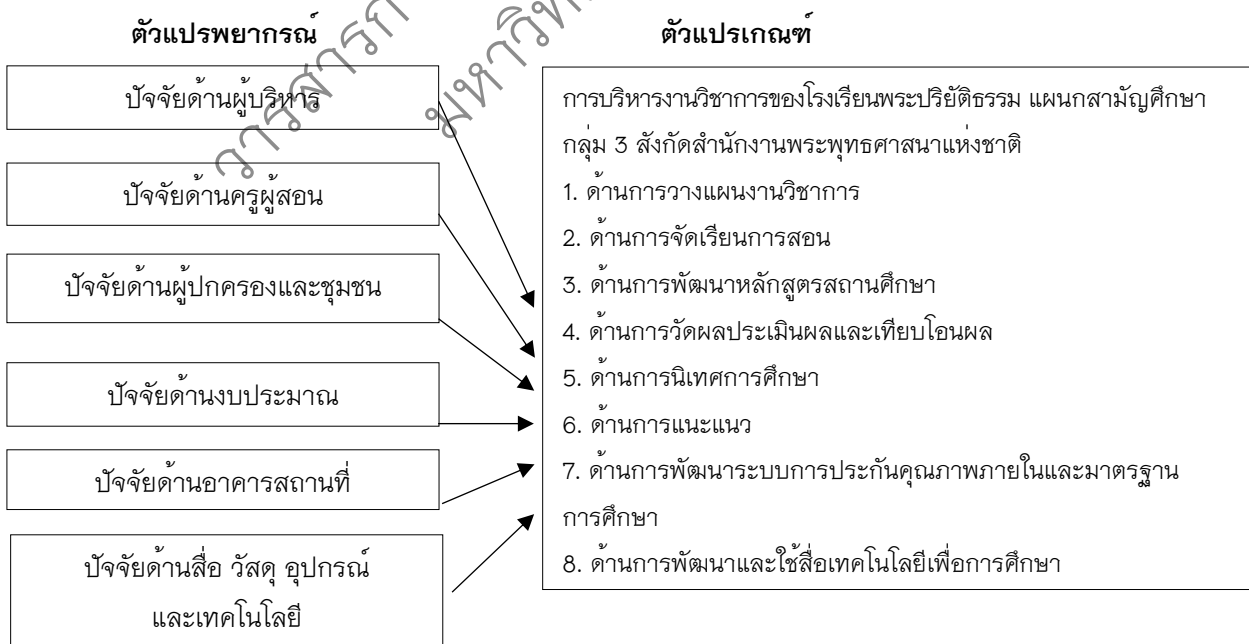
คำถามการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อยู่ในระดับใด
2. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อยู่ในระดับใด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
4. มีตัวแปรพยากรณ์อย่างน้อย 1 ปัจจัย สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 457 รูป/คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 205 รูป/คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และบุคลากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้กลุ่มเป้าหมายในระหว่างวันที่ 22 กรกฎาคม – 5 สิงหาคม พ.ศ. 2564 โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และแนบเอกสารที่อธิบายถึงจุดประสงค์ของการวิจัยและชี้แจงถึงกรตอบข้อมูลให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจ
3. กลุ่มเป้าหมายส่งแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 205 ฉบับ ครบถ้วนตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์
4. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาอย่างละเอียด ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัย กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ด้านครูผู้สอน ด้านผู้ปกครองและชุมชนด้านผู้บริหาร และด้านงบประมาณ

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการแนะแนว ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านงบประมาณด้านอาคารสถานที่ และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงบวก ($r_{xy}=0.86$) กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์สูง คือ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ($r_{xy}=0.81$) รองลงมา มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง คือ ด้านอาคารสถานที่ ($r_{xy}=0.76$) ด้านครูผู้สอน ($r_{xy}=0.73$) ด้านผู้ปกครองและชุมชน ($r_{xy}=0.71$) และด้านงบประมาณ ($r_{xy}=0.68$) และมีความสัมพันธ์ปานกลาง คือ ด้านผู้บริหาร ($r_{xy}=0.60$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยใช้ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ร่วมกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.87 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ร้อยละ 75 ($R^2 = 0.75$) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.06 + 0.35(X_6) + 0.20(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_2)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.38(Z_6) + 0.19(Z_3) + 0.18(Z_5) + 0.14(Z_2)$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัยที่ผู้วิจัยได้นำเข้ามาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่สังเคราะห์จาก แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่ผ่านมาทำให้ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนให้การบริหารงานวิชาการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และดวงแข มานะปริซางามเลิศ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาณีย์ ดอกดวง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และชเมพร ธิอ้าย (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงเป็นส่วนสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้นมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และดวงแข มานะปริซางามเลิศ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาดา ถาวรชาติ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และอธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

1.5 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก อาคารสถานที่ที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาและนำไปสู่คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของอธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และดวงแข มานะปริซางามเลิศ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

1.6 ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน ที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ ให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติดา ถาวรชาติ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และชไมพร ธิอ้าย (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทั้ง 8 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหาร และครูผู้สอน ล้วนมีความมุ่งมั่นและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน หรือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก และดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีการสนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนองความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชไมพร ธิอ้าย (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ใช้ในการพยากรณ์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.87 สามารถพยากรณ์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ร้อยละ 75 ($R^2 = 0.75$) และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในรูปคะแนนดิบได้

$$\hat{Y} = 0.06 + 0.35(X_6) + 0.20(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_2)$$

ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันยุคสมัยเปลี่ยน สังคมในปัจจุบันเน้นการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 ที่ทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มากขึ้นในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก และชไมพร ธัญญา (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีมีความสำคัญมาก ผู้บริหารจึงควรมีการวางแผนการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ คุ่มค่าและเพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการดูแลบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

1.2 มีปัจจัยจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านอาคารสถานที่ และด้านครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรพัฒนาและให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้ ตั้งแต่การวางแผนและพัฒนากการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสม การประชาสัมพันธ์และเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมต่อการใช้งาน มีมาตรฐานความปลอดภัย และการส่งเสริม สนับสนุนให้การทำงานของครูผู้สอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมที่ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

2.2 ควรมีการศึกษาถึงวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสม เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาตนเอง และครู ให้ได้รับการพัฒนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ในวิธีการที่หลากหลาย

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านครูผู้สอน เพื่อพัฒนาต่อยอดปัจจัยที่ส่งผลในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการสามารถวัดผลได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- แก่นนคร พูนกลาง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. บุรพา: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชไมพร ธิอ้าย. (2561). ปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. (2554). การพัฒนาเครื่องมือในการประเมินหลักสูตร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินหลักสูตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปภาณีย์ ดอกดวง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา แก่งโนนกาวเร็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษาอุปถัมภ์ราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- พระวุฒิกโร ตรีภพ. (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- มณูญ เชื้อชาติ. (2554). ปัจจัยพระระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียง. วิทยานิพนธ์ คศ.ศ. บุรพา: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุชาติดา ถาวรชาติ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.